

Dokument s ključnimi informacijami – Standardizirane opcije na lastniške vrednostne papirje (kratka prodajna opcija)

Namen

V tem dokumentu so navedene ključne informacije o tem naložbenem produktu. Dokument ni tržno gradivo. Informacije so predpisane z zakonom, da se lahko seznanite z naravo, tveganji in stroški tega produkta ter možnim dobičkom in izgubo ter ga lažje primerjate z drugimi produkti. Ta dokument je na voljo samo v angleščini in ga ni dovoljeno prevajati v drug jezik.

Produkt

Ameriške standardizirane opcije na lastniške vrednostne papirje. Družba Options Clearing Corporation (v nadaljnjem besedilu: družba OCC) ta dokument zagotavlja v skladu z Uredbo EU št. 1286/2014 za standardizirane opcije na lastniške vrednostne papirje (znane tudi kot „opcije, ki kotirajo na borzi“). Standardizirane opcije na lastniške vrednostne papirje kotirajo in se trgujejo na ameriških borzah opcij, ki so registrirane pri ameriški komisiji za vrednostne papirje in borzo, ter jih izdaja, preverja in poravnava družba OCC, klirinška agencija, registrirana pri ameriški komisiji za vrednostne papirje in borzo. Za več informacij, vključno s kontaktnimi podatki ameriških borz opcij, lahko vlagatelji obiščejo spletno stran družbe OCC na naslovu www.theocc.com ali kontaktirajo družbo OCC na številki 1-312-322-6200. 28. julij 2025.

Opozorilo. Kupiti nameravate produkt, ki ni enostaven in ga je morda težko razumeti. Vlagatelji ne bi smeli trgovati s standardiziranimi opcijami na lastniške vrednostne papirje, dokler ne preberejo in razumejo tega dokumenta ter povezanega dokumenta o razkritju tveganj, ki je predložen ameriški komisiji za vrednostne papirje in borzo, z naslovom „Characteristics and Risks of Standardized Option“ (Značilnosti in tveganja standardiziranih opcij), t.i. dokument z razkritji o opcijah. Razkritja v tem dokumentu je treba razlagati v skladu z dokumentom z razkritji o opcijah, <https://www.theocc.com/components/docs/riskstoc.pdf>.

Kaj je ta produkt?

Vrsta

Standardizirana opcija na lastniške vrednostne papirje je pravica do nakupa ali prodaje specifičnega zneska ali vrednosti določenega osnovnega lastniškega vrednostnega papirja po fiksni ceni (tj. izvršilna cena) z izvršitvijo opcije pred njenim določenim datumom izteka. Izpostavljenost osnovnemu lastniškemu vrednostnemu papirju je torej posredna, ker vrednost opcije izhaja iz vrednosti osnovnega vrednostnega papirja. Datumi zapadlosti opcij na lastniške vrednostne papirje se razlikujejo. Družba OCC ne sme enostransko odpovedati opcije. V določenih izrednih okoliščinah, ko se ugotovi, da so pogoji opcije očitno napačni, lahko borza, na kateri se izvede vaša transakcija, enostransko prekine opcijo v določenem roku po njeni izvedbi. V nekaterih primerih lahko korporativno dejanje v zvezi z osnovnim lastniškim vrednostnim papirjem povzroči spremembo pogojev opcije v skladu s pravili družbe OCC, ki se lahko razlikujejo od metodologije, ki se uporablja na evropskih trgih opcij.

Cilji

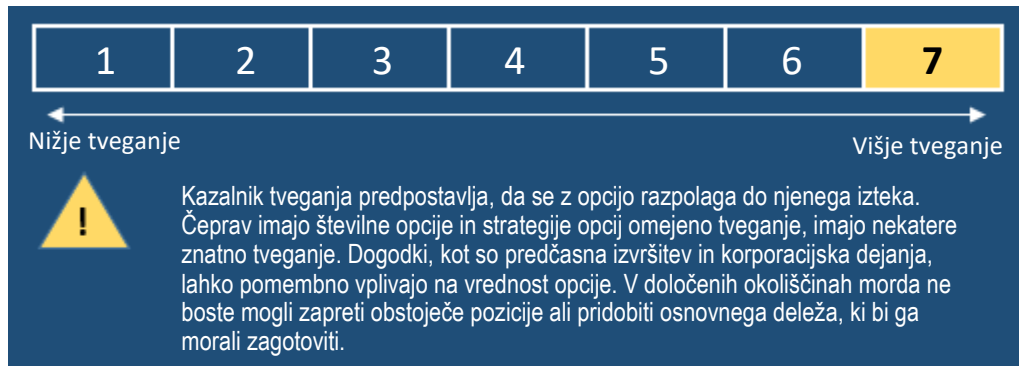
Imetnik opcije (kupec) je oseba, ki kupi pravico, ki jo opcija posreduje, in plača prodajalcu nepovratno plačilo, imenovano „premija“. Prodajalec opcije je dolžan – če in ko mu je dodeljena izvršitev – izpolniti pogoje za nakup ali prodajo osnovnega lastniškega vrednostnega papirja po izvršilni ceni. Opcija, ki imetniku daje pravico do nakupa, je nakupna opcija, opcija, ki imetniku daje pravico do prodaje, pa je prodajna opcija. Ameriški slog opcije omogoča imetniku izvršitev kadar koli pred iztekom, medtem ko je možno evropski slog opcije izvršiti samo v določenem obdobju pred iztekom (npr. na dan izteka). Standardizirane opcije na lastniške vrednostne papirje se običajno poravnajo fizično, lahko pa tudi z gotovino. Fizična poravnava daje imetniku pravico do prejema (nakup) ali izvedbe (prodaja) fizične dobave osnovnega lastniškega vrednostnega papirja ob izvršitvi. Pri denarni poravnavi ima imetnik pravico do prejema denarnega plačila, če določena vrednost osnovnega lastniškega vrednostnega papirja ob izvršitvi presega (nakupna opcija) ali je manjša (prodajna opcija) od izvršilne cene. Na vrednost opcije vplivajo dejavniki, kot so izvršilna cena, čas do izteka, vrednost osnovnega lastniškega vrednostnega papirja in njegova izpostavljenost cenovnim nihanjem (volatilnost).

Ciljni mali vlagatelj

Ta produkt ni zasnovan za določeno vrsto vlagatelja ali za izpolnjevanje določenega naložbenega cilja ali naložbene strategije. Standardizirane opcije na lastniške vrednostne papirje niso primerne za vse vlagatelje in so namenjene le tistim, ki temeljito razumejo produkt ter lahko prenesejo morebitne izgube, povezane z njim in z ustrezno naložbeno strategijo. Če imate vprašanja glede primernosti, se lahko obrnete na svojega posrednika ali naložbenega svetovalca.

Kakšna so tveganja in kaj bi lahko dobil v zameno?

Kazalnik tveganja

Povzet kazalnik tveganja je vodilo za oceno ravni tveganja tega produkta v primerjavi z drugimi produkti. Prikazuje, kako verjetno je, da boste zaradi gibanj na trgih ali zaradi naše nezmožnosti plačila utrpeli izgubo. Ta produkt smo razvrstili kot 7 od 7, kar pomeni najvišji razred tveganja in nakazuje zelo visoko stopnjo potencialnih izgub zaradi prihodnje uspešnosti. Ta produkt ne vključuje nobene zaščite pred prihodnjo tržno uspešnostjo, zato lahko izgubite del ali celotno naložbo.

Profil tveganj in donosa za imetnike in prodajalce opcij je odvisen od pogojev opcije, vendar lahko vključuje naslednje:

- Prodajalec opcij ima lahko obveznost nakupa ali prodaje osnovnega deleža kadar koli, ko je opcija zaradi svoje vrste izvršljiva. Prodajalec nakupnih opcij, ki ni lastnik osnovnega lastniškega vrednostnega papirja (nekrita nakupna opcija), nosi tveganje potencialno neomejene izgube, ko se cena osnovnega deleža poveča. Prodajalec prodajnih opcij (put) nosi tveganje izgube v višini razlike med izvršilno ceno prodajne opcije in nič, če cena osnovnega lastniškega vrednostnega papirja pade na nič. Prodajalci takšnih nekritih nakupnih in prodajnih opcij so pri svojem posredniku dolžni plačati kritje (opisano spodaj), kar ustvarja dodatno tveganje.
- Če ameriška borza opcij, na kateri se izključno trguje z določenimi opcijami, postane nedosegljiva, vlagatelji s temi opcijami ne bodo mogli več izvajati zaključnih transakcij. Poleg tega se lahko zgodi, da cene opcij ne bodo ohranile običajnih ali pričakovanih razmerij s cenami osnovnih ali sorodnih deležev.
- Če osnovni lastniški vrednostni papir za fizično poravnano opcijo, ki je bila izvršena, ni na voljo, lahko pravila družbe OCC zahtevajo alternativno obliko poravnave, na primer denarno poravnavo.
- Davčna zakonodaja v državi članici vlagatelja lahko vpliva na njegov donos.
- Ne spreglejte valutnega tveganja. Vsako denarno plačilo, povezano s trgovanjem ali izvršitvijo opcij, bo poravnano v ameriških dolarjih (USD), zato se lahko rezultati naložbe spremenijo glede na nihanja valute. To tveganje ni upoštevano v zgornjem kazalniku.**

Scenariji uspešnosti (primeri ne vključujejo stroškov provizij, davkov in drugih transakcijskih stroškov, ki lahko vplivajo na vrednost transakcije in pozicijo opcije.)

Ta graf kaže, kako uspešna bi lahko bila vaša naložba. Primerjate ga lahko z grafi odplačil za druge izvedene finančne instrumente. Graf predstavlja vrsto možnih rezultatov in ni kazalnik, ki bi natančno kazal, koliko bi lahko dobili nazaj. Vlaganje v ta produkt pomeni, da se bo osnovna cena po vašem mnenju povišala. Znesek, ki ga boste prejeli, se bo spreminjal glede na gibanje vrednosti osnove skozi čas, kar je odvisno od prihodnje tržne uspešnosti, ki pa je negotova in nepredvidljiva. Graf za dve vrednosti osnove kaže, kakšen bi bil dobiček ali izguba produkta. Vodoravna os kaže različne možne vrednosti osnovne vrednosti na dan izteka, navpična pa dobiček ali izgubo opcije. Prikazani zneski vključujejo vse stroške samega produkta, vendar morda ne vključujejo vseh stroškov, ki jih plačate svetovalcu ali distributerju in v zneskih ni upoštevan vaš davčni položaj, ki lahko prav tako vpliva na to, koliko boste prejeli.

Kaj se zgodi, če družba OCC ne more izplačati vlagateljv? Pravila družbe OCC so zasnovana tako, da se uspešnost vseh opcij deli med družbo OCC in skupino borznoposredniških družb, imenovanih klirinški člani, ki na svojih računih pri družbi OCC vodijo pozicije vseh imetnikov in prodajalcev opcij. Klirinški člani morajo izpolnjevati finančne zahteve družbe OCC za sodelovanje ter zagotoviti ustrezno zavarovanje za pozicije prodajalcev opcij, ki jih vodijo. Borznoposredniška družba prodajalca lahko od vlagatelja zahteva, da zagotovi povezano zavarovanje v zvezi s pozicijami, kot je opisano spodaj. S postopkom pravne novacije družba OCC postane kupec za vsakega prodajalca klirinškega člana in prodajalec za vsakega kupca klirinškega člana. Ta sistem je zasnovan za podporo uspešnosti opcij in upravljanje tveganja nasprotne stranke, da se omogoči poravnava poslov z opcijami v primeru, da klirinški član ne izpolni svojih obveznosti. Vendar pa kljub temu obstaja tveganje, da družba OCC morda ne bo imela dovolj finančnih sredstev za poravnavo obveznosti in v takem primeru lahko utrpíte izgubo do višine dolgovanega zneska.

Kakšni so stroški? Oseba, ki vam svetuje o tem izdelku ali vam ga prodaja, vam lahko zaračuna druge stroške. V tem primeru vam bo ta oseba posredovala informacije o teh stroških in o tem, kako vplivajo na vašo naložbo. Skupni stroški za standardizirane opcije na lastniške vrednostne papirje so odvisni od več dejavnikov. Premija opcij je strošek, ki ga imetnik plača prodajalcu. Dejavniki, ki pomembno vplivajo na višino premije, vključujejo (vendar niso omejeni na) vrednost lastniškega kapitala, čas do izteka opcije in izvršilno ceno. Naložbe v opcije vključujejo dodatne stroške, ki vključujejo davčne vidike, transakcijske stroške in zahteve za kritje, ki lahko bistveno vplivajo na dobiček ali izgubo. Transakcijski stroški obsegajo predvsem provizije (ki se obračunavajo pri odpiranju, zapiranju, izvrševanju in dodelitvi opcij), lahko pa vključujejo tudi stroške kritja in obresti. Kritje pomeni sredstva, ki jih mora izdajatelj opcije deponirati pri svoji borznoposredniški družbi kot zavarovanje za obveznost, kot je ustrezno, nakupa ali prodaje osnovnega deleža ali plačila zneska denarne poravnave. Če je opcija izvršena in dodeljena, lahko prodajalec utrpí dodatne stroške. Ne glede na stroške za vlagatelja, družba OCC zaračunava povezane provizije za kliring tega produkta svojim klirinškim članom, ne pa neposredno vam: <https://www.theocc.com/company-information/schedule-of-fees>.

Stroški skozi čas		Če izstopite
Skupni stroški		Različno
Letni učinek stroškov		Različno

Sestava stroškov		
Enkratni stroški ob vstopu ali izstopu		Znesek (začetni)
Vstopni stroški (na transakcijo – odpiranje (vstop))	Premija (določena s strani kupca in prodajalca), provizija (določena s strani borznoposredniške družbe)	Spremenljivo
Izstopni stroški (na transakcijo – zapiranje (izstop))	Premija, provizija	Spremenljivo
Tekoči stroški		Znesek (kadar koli)
Provizije za upravljanje in drugi administrativni ali operativni stroški	Provizije za upravljanje ni	N. r.
Transakcijski stroški	Kritje (zahteve se lahko spremenijo in se lahko razlikujejo glede na borznoposredniško družbo)	Spremenljivo (v teku)
Dodatni stroški, zaračunani pod posebnimi pogoji		
Provizija za uspešnost	Brez	N. r.

Kako dolgo lahko z njim razpolagam in ali lahko predčasno izstopim iz transakcije (ali lahko predčasno dvignem denar)?
Priporočeno obdobje razpolaganja: Brez. Odločitev o uveljavitvi opcije je ključna naložbena odločitev za imetnika, prav tako pa tudi odločitev imetnikov in prodajalcev opcij, da zaprejo obstoječo pozicijo opcije, preden opcija izteče ali je uveljavljena in dodeli z izvedbo zaključne transakcije. Posledično so vlagatelji izključno odgovorni za odločitev, ali in kdaj naj uveljavijo svojo(-e) opcijsko(-e) pogodbo(-e) ali pa naj zaprejo obstoječo pozicijo opcije. Vlagatelji, ki zaprejo obstoječo pozicijo opcije, se odpovejo vsakemu nadaljnjemu dobičku ali izgubi, ki so povezani z opcijo. Vse opcije imajo datum izteka, po katerem opcija ne bo imela več vrednosti in ne bo več obstajala. Imetniki ameriških opcij, ki želijo uveljaviti opcijo pred datumom izteka, lahko to storijo tako, da svojemu posredniku posredujejo navodila za uveljavitev v skladu s postopkom posrednika.

Kako se lahko pritožim? Vlagatelji lahko kontaktirajo družbo OCC na naslovu investorservices@theocc.com. Vlagatelji lahko vložijo pritožbo tudi pri regulativnem organu za finančno industrijo (FINRA) (<http://www.finra.org/investors/investor-complaint-center>) ali komisiji za vrednostne papirje in borzo (<https://www.sec.gov/oiea/Complaint.html>).

FINRA Investor Complaint Center (Center za pritožbe vlagateljv FINRA)
 9509 Key West Avenue
 Rockville, MD 20850-3329
 Telefon: (240) 386-4357 Faks: (866) 397-3290

U.S. Securities and Exchange Commission
 (ameriška komisija za vrednostne papirje in borzo)
 Office of Investor Education and Advocacy
 (urad za izobraževanje in zaščito vlagateljv)
 100 F Street, N.E.
 Washington, DC 20549-0213 Faks: (202) 772-9295